EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 20.5.2020
COM(2020) 505 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Saksan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Saksan vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Saksan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Saksan vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011[2] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Komissio hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2019 vuotuisen kestävän kasvun strategian, mikä aloitti vuoden 2020 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Se otti huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 antaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan julistuksen. Komissio hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2019 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella myös varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Saksa kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi myös suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta.

(2) Saksaa koskeva vuoden 2020 maaraportti[3] julkaistiin 26 päivänä helmikuuta 2020. Siinä arvioitiin Saksan edistymistä neuvoston 9 päivänä heinäkuuta 2019 hyväksymien

[1] EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.
[3] SWD(2020) 504 final.

maakohtaisten suositusten[4] noudattamisessa, aiempina vuosina annettujen suositusten noudattamisessa ja kansallisten Eurooppa 2020 -tavoitteidensa saavuttamisessa. Lisäksi siihen sisältyi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla laadittu perusteellinen tarkastelu, jonka tulokset julkaistiin samaten 26 päivänä helmikuuta 2020. Komissio päätteli analyysinsa perusteella, että Saksan makrotaloudessa on epätasapainoja. Erityisesti vaihtotaseen suuri ylijäämä kertoo siitä, että investoinnit ovat vähäisiä suhteessa säästöihin, millä on valtioiden rajat ylittäviä vaikutuksia.

(3) Maailman terveysjärjestö julisti 11 päivänä maaliskuuta 2020 covid-19-epidemian virallisesti maailmanlaajuiseksi pandemiaksi. Pandemia on kansalaisten, yhteiskuntien ja talouden kannalta vakava kansanterveysuhka. Se asettaa kansalliset terveydenhuoltojärjestelmät kovan paineen alaisiksi, vahingoittaa globaaleja toimitusketjuja, heiluttaa rahoitusmarkkinoita, häiritsee kulutuskysyntää ja vaikuttaa kielteisesti useilla eri aloilla. Se uhkaa ihmisten työpaikkoja ja toimeentuloa sekä yritysten liiketoimintaa. Pandemia on aiheuttanut merkittävän talouden häiriön, jolla on jo vakavia vaikutuksia Euroopan unionissa. Komissio antoi 13 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon[5], jossa kehotetaan toteuttamaan kriisin talousvaikutusten lieventämiseksi koordinoituja taloudellisia toimia, joihin osallistuvat kaikki kansallisen ja unionin tason toimijat.

(4) Useat jäsenvaltiot ovat julistaneet hätätilan tai ottaneet käyttöön hätätoimenpiteitä. Hätätoimenpiteiden olisi oltava ehdottoman oikeasuhteisia, välttämättömiä, ajallisesti rajoitettuja ja eurooppalaisten ja kansainvälisten normien mukaisia. Niihin olisi sovellettava demokraattista valvontaa ja riippumatonta laillisuusvalvontaa.

(5) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoinnista[6]. Lauseke, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpottaa finanssipolitiikan koordinointia talouden vakavan taantuman yhteydessä. Tiedonannossaan komissio oli neuvoston kanssa samaa mieltä siitä, että kun otetaan huomioon odotettavissa oleva covid-19-epidemian aiheuttama vakava talouden taantuma, tämänhetkiset olosuhteet mahdollistavat lausekkeen aktivoinnin. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät komission arvioon 23 päivänä maaliskuuta 2020. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Korjaavan osion osalta neuvosto voi myös päättää komission suosituksesta hyväksyä tarkistetun julkisen talouden kehityskaaren. Yleinen poikkeuslauseke ei keskeytä vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia menettelyjä. Se antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden poiketa niistä julkista taloutta koskevista vaatimuksista, joita tavallisesti sovellettaisiin, ja samalla komissiolla ja neuvostolla on mahdollisuus toteuttaa tarvittavat politiikan koordinointitoimenpiteet vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa.

(6) On toimittava herkeämättä, jotta voidaan rajoittaa ja hillitä pandemian leviämistä, parantaa kansallisten terveydenhuoltojärjestelmien selviytymiskykyä, lieventää sosioekonomisia seurauksia toteuttamalla yrityksille ja kotitalouksille suunnattuja tukitoimia ja varmistaa, että työpaikoilla on asianmukaiset terveys- ja

[4] EUVL C 301, 5.9.2019, s. 117.
[5] COM(2020) 112 final.
[6] COM(2020) 123 final.

turvallisuusolosuhteet, kun taloudellista toimintaa käynnistetään uudelleen. Unionin olisi hyödynnettävä käytettävissään olevia välineitä kaikilta osin tukeakseen jäsenvaltioiden toimia näillä osa-alueilla. Samaan aikaan jäsenvaltioiden ja unionin olisi yhdessä valmisteltava toimenpiteitä, joita tarvitaan, jotta yhteiskunnassa ja taloudessa voidaan palata normaaliin ja jotta päästään takaisin kestävään kasvuun. Toimenpiteissä olisi otettava huomioon muun muassa vihreä siirtymä ja digitaalinen muutos ja hyödynnettävä kaikki kriisistä saadut kokemukset.

(7) Covid-19-kriisi on korostanut sisämarkkinoiden tarjoamaa joustavuutta sopeutua poikkeuksellisiin tilanteisiin. Poikkeustoimenpiteet, jotka estävät sisämarkkinoita toimimasta normaalisti, on kuitenkin poistettava heti, kun ne eivät enää ole välttämättömiä. Näin voidaan varmistaa nopea ja sujuva siirtyminen elpymisvaiheeseen sekä palauttaa tavaroiden, palvelujen ja työntekijöiden vapaa liikkuvuus. Vallitseva kriisi on osoittanut, että terveydenhuoltoalalla tarvitaan kriisivalmiussuunnitelmia, joihin kuuluvat muun muassa parannetut hankintastrategiat, monipuoliset toimitusketjut ja välttämättömien tarvikkeiden strategiset varastot. Niillä on tärkeä merkitys laadittaessa laajempia kriisivalmiussuunnitelmia.

(8) Jotta jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön kaikki Euroopan rakenne- ja investointirahastojen käyttämättä olevat varat lieventääkseen covid-19-pandemian poikkeuksellisia vaikutuksia, unionin lainsäätäjä on jo tehnyt muutoksia lainsäädäntöön[7]. Näillä muutoksilla lisätään joustavuutta sekä yksinkertaistetaan ja virtaviivaistetaan menettelyjä. Lisäksi jäsenvaltiot voivat tilivuonna 2020–2021 kassavirtapaineiden vähentämiseksi hyödyntää 100 prosentin yhteisrahoitusosuutta unionin talousarviosta. Saksaa kannustetaan hyödyntämään näitä mahdollisuuksia kaikilta osin, jotta se voi auttaa niitä yksittäisiä henkilöitä ja aloja, joihin haasteet eniten vaikuttavat.

(9) Pandemian sosioekonomiset seuraukset jakautuvat todennäköisesti epätasaisesti eri alojen ja alueiden välillä erilaisen erikoistumisen vuoksi. Tähän liittyy riski, että eriarvoisuus kasvaa Saksassa. Kun otetaan huomioon, että riskinä on myös jäsenvaltioiden välisen lähentymisprosessin väliaikainen taantuminen, tämänhetkinen tilanne edellyttää kohdennettuja toimia.

(10) Saksa toimitti vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelmansa 20 päivänä huhtikuuta 2020 ja vuoden 2020 vakausohjelmansa 30 päivänä huhtikuuta 2020. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.

(11) Saksaan sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osiota ja velkasääntöä.

(12) Vuoden 2020 vakausohjelmassa hallitus ennakoi julkisen talouden rahoitusaseman, joka vuonna 2019 oli 1,4 prosenttia ylijäämäinen, heikkenevän niin, että vuonna 2020 se on 7¼ prosenttia alijäämäinen suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden velka

---

[7] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/460, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 508/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, jotta saataisiin liikkeelle investointeja jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmiin ja muille talouden aloille covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (Koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite) (EUVL L 99, 31.3.2020, s. 5) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/558, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013 ja (EU) N:o 1303/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, joilla voidaan tarjota poikkeuksellista joustavuutta Euroopan rakenne- ja investointirahastojen käyttöön covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (EUVL L 130, 24.4.2020, s. 1).

suhteessa BKT:hen supistui 59,8 prosenttiin vuonna 2019, mutta vuoden 2020 vakausohjelman mukaan sen odotetaan vuonna 2020 kasvavan 75¼ prosenttiin. Covid-19-pandemian aiheuttama suuri epävarmuus vaikuttaa makrotalouden ja julkisen talouden näkymiin.

(13) Saksa on covid-19-pandemian seurauksena toteuttanut osana unionin koordinoitua lähestymistapaa budjettitoimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin lisäämiseksi, pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Vuoden 2020 vakausohjelman mukaan kyseiset budjettitoimenpiteet ovat 7,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Toimenpiteitä ovat muun muassa yritysten maksuvalmiustuki, pienille yrityksille ja itsenäisille ammatinharjoittajille avustuksina ja lainoina kohdennettu tuki sekä työajan lyhentämisjärjestelyjen käytön helpottaminen irtisanomisten estämiseksi. Lisäksi Saksa on ilmoittanut yritysten maksuvalmiutta tukevista toimenpiteistä, vaikka niillä ei olekaan suoria budjettivaikutuksia. Vuoden 2020 vakausohjelmassa niiden arvioidaan olevan 24,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Toimenpiteet koostuvat pääasiassa valtion omistaman kehityspankin KfW:n ja uuden, covid-19-pandemian johdosta perustetun talouden vakautusrahaston antamista lainatakauksista. Toisin kuin vuoden 2020 vakausohjelmassa, komission arvioissa ei katsota, että veronmaksun lykkäykset ja talouden taantumasta johtuvan verotulojen vähenemisen seurauksena tehdyt talousarvion tasoitustoimenpiteet olisivat päätösperäisiä toimenpiteitä, joilla olisi budjettivaikutuksia. Saksan toteuttamat toimenpiteet ovat kaiken kaikkiaan niiden suuntaviivojen mukaisia, jotka komissio on antanut covid-19-epidemian johdosta toteutettavia koordinoituja taloudellisia toimia koskevassa tiedonannossaan. Toteuttamalla nämä toimenpiteet täysimääräisesti ja – sitten kun taloustilanne sen sallii – palauttamalla finanssipolitiikan tavoitteeksi maltillisella tasolla olevan julkisen talouden rahoitusaseman saavuttaminen keskipitkällä aikavälillä edistetään julkisen talouden kestävyyden säilymistä keskipitkällä aikavälillä.

(14) Komission kevään 2020 talousennusteen perusteella Saksan julkisen talouden rahoitusaseman ennustetaan olevan –7,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020 ja –1,5 prosenttia vuonna 2021 olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana. Julkisen talouden velan ennustetaan olevan 75,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020 ja 71,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021.

(15) Komissio antoi 20 päivänä toukokuuta 2020 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen, koska Saksan ennakoidaan ylittävän vuonna 2020 alijäämän viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kaiken kaikkiaan analyysi viittaa siihen, että perussopimuksessa ja asetuksessa (EY) N:o 1467/1997 määriteltyä alijäämäkriteeriä ei noudateta.

(16) Ensimmäinen covid-19-tartunta kirjattiin Saksassa 27 päivänä tammikuuta 2020, ja maaliskuussa 2020 tapausten määrä alkoi kasvaa eksponentiaalisesti. Tämän jälkeen Saksan viranomaiset ottivat viruksen leviämisen hillitsemiseksi käyttöön eristystoimenpiteitä, joihin kuului muun muassa ei-välttämättömien vähittäiskauppojen sekä ravintoloiden, viihde- ja kulttuurilaitosten, urheilutilojen, koulujen ja yliopistojen sulkeminen. Kaikki useamman kuin kahden henkilön julkiset kokoontumiset kiellettiin, ja ihmisiä pyydettiin pitämään lähikontaktit mahdollisimman vähäisinä. Eristystoimenpiteet eivät ole suoranaisesti koskeneet valmistusteollisuutta. Suuria tehtaita kuitenkin suljettiin useiden viikkojen ajaksi ulkomaankaupan häiriintymisen ja kysynnän supistumisen vuoksi. Talousnäkymät heikkenivät voimakkaasti, ja komission kevään talousennuste viittaa siihen, että vuonna 2020 BKT supistuu 6,5 prosenttia. Vaikka työajan lyhentämisjärjestelyjen

(*Kurzarbeit*) laajentaminen auttaa yrityksiä pitämään työntekijänsä, työttömyyden kasvu vaikuttaa väistämättömältä. Ennusteen mukaan työttömyys nousee 4 prosenttiin vuonna 2020 ja laskee sitten 3,5 prosenttiin vuonna 2021.

(17) Saksan hallitus on ryhtynyt pikaisiin toimiin negatiivisten talousvaikutusten lieventämiseksi ja toteuttanut kauaskantoisia toimenpiteitä. Pienyrityksille, itsenäisille ammatinharjoittajille ja freelance-työntekijöille tarjotaan jopa 50 miljardin euron välitöntä apua (suoria avustuksia). Hallitus on vähintään 822 miljardin euron julkisin takauksin (24 % suhteessa BKT:hen) parantanut erikokoisille yrityksille äskettäin perustetun talouden vakautusrahaston ja julkisen kehityspankin KfW:n välityksellä myönnettävien lainojen saatavuutta ja lisännyt niiden määrää. Takaukset kattavat jopa 80–90 prosenttia lainan myöntävän pankin luottoriskistä (joissakin erityistapauksissa jopa 100 %). Talouden vakautusrahastosta voidaan tukea myös suuria yrityksiä tarjoamalla tilapäisesti lisää omaa pääomaa. Yritysten maksuvalmiuden parantamiseksi on hyväksytty mukautuksia veronmaksun lykkäyksiin, ennakkomaksuihin ja seuraamuksiin. Maksukyvyttömyyssääntöjä on muutettu teknisten maksukyvyttömyysmenettelyjen välttämiseksi. Osavaltiot täydentävät liittovaltion toimenpiteitä omilla tukiohjelmillaan. Näitä toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon pankkialan häiriönsietokyky. Covid-19-kriisi aiheuttaa todennäköisesti lisäpainetta Saksan pankkisektorin jo ennestään heikkoon kannattavuuteen. Näin ollen vaikuttaa perustellulta, että saksalaiset pankit supistavat edelleen kustannuksia parantaakseen kannattavuuttaan ja vapauttaakseen varoja tietotekniikkainvestointeihin ja sisäisen pääoman muodostukseen. Tältä osin hyötyä olisi myös vakauttamisen jatkamisesta.

(18) Työmarkkinoiden osalta alkuvuosi oli vahva, mutta tilanne on covid-19-pandemian ja siihen liittyvien sulkutoimien seurauksena heikentynyt. Kriisin työllisyys- ja sosiaalivaikutusten lieventämiseksi hallitus on antanut merkittävää tukea työajan lyhentämisjärjestelyn (*Kurzarbeit*) välityksellä. Se höllensi järjestelmän piiriin pääsyn ehtoja, ulotti järjestelmän taannehtivasti koskemaan myös vuokratyöntekijöitä ja lisäsi sen avokätisyyttä. Tämä auttaa säilyttämään työpaikkoja ja turvaamaan kotitalouksien tuloja. Työnantajien taloudellista tilannetta helpotetaan siten, että menetetystä työajasta ei tarvitse maksaa sosiaaliturvamaksuja. Vähimmäistoimeentulotuen piiriin pääsyn helpottaminen (joka perustuu Saksan sosiaaliturvalain (*Sozialgesetzbuch*/SGB) II osaan) tarjoaa apua tulonmenetysten korvaamiseen. Pienituloisia perheitä tuetaan helpottamalla lapsilisien ja vähimmäistoimeentulon saatavuutta. Lisäksi ansionmenetyksiä kärsineille vuokralaisille on myönnetty väliaikainen turva häätöä vastaan. Saksa on menestynyt hyvin Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria tukevassa sosiaali-indikaattoreiden tulostaulussa, mutta jollei sosiaaliturvassa olevia aukkoja korjata, tuloksena saattaa vallitsevan kriisin yhteydessä olla heikommassa asemassa olevien ryhmien tulojen supistuminen.

(19) Kansanterveydellisten seurausten torjunnassa Saksaa on auttanut maan universaali terveydenhuoltojärjestelmä, jonka kautta pääsee laadukkaaseen hoitoon, minkä lisäksi testaus- ja tehohoitokapasiteettia on pystytty lisäämään nopeasti. Covid-19-kriisi on kuitenkin korostanut tarvetta vahvistaa terveydenhuoltojärjestelmän selviytymiskykyä jatkuvasti. Ongelmana ovat edelleen hoitohenkilöstön saatavuus ja sairaanhoitajan ammatin vähäinen houkuttelevuus. Vaikka sairaanhoitajien määrä asukasta kohti on suhteellisen suuri, sairaalat ovat enenevässä määrin ilmoittaneet täyttämättä jääneistä sairaanhoitajien toimista. Lisäksi parannuksia voitaisiin tehdä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluntarjoajien väliseen sekä terveys- ja sosiaalipalvelujen väliseen koordinointiin ja tukea sitä digitaalisilla välineillä. Sähköisten

terveyspalvelujen infrastruktuurin käyttöönottoa on nopeutettu, mutta sähköisten terveydenhuolto- ja hoivapalvelujen, sähköisten lääkemääräysten ja potilastietojen sähköisen vaihdon hyödyntäminen on edelleen selvästi EU:n keskiarvoa vähäisempää. Maaliskuussa 2020 hyväksyttiin uusi laki, jolla lievennetään covid-19:n taloudellisia vaikutuksia pääasiassa sairaaloiden ja yksityislääkäreiden osalta. Terveydenhuoltoyksiköiden pitkäaikainen rahoitus on kuitenkin turvattava hoidon jatkumiseksi kaikilla osa-alueilla, sillä niiden tulot vähenevät ei-välttämättömien leikkausten ja hoitojen lykkäämisen vuoksi ja käytettävissä olevia varoja suunnataan ensisijaisten testien ja laitteiden hankkimiseen. Koska Saksassa on vahva tutkimusperusta, sillä on valmiudet toteuttaa covid-19-kriisin vastatoimina tutkimus- ja innovointitoimenpiteitä, kuten kehittää rokotteita ja hoitoja sekä tutkimusverkostoa, johon koottaisiin Saksan yliopistojen lääketieteellinen tutkimustoiminta ja vahvistettaisiin sitä, sekä tukea epidemioiden torjuntaa edistävää kansainvälistä yhteenliittymää (CEPI).

(20) Talouden elpymisen edistämiseksi on tärkeää aikaistaa toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistää yksityisiä investointeja. Julkiset ja yksityiset investoinnit kasvoivat vuonna 2019 edelleen voimakkaasti, mutta jäivät jälkeen investointitarpeista. Julkiset investoinnit ovat kuntatasolla korjausvelkaa vähäisempiä. Kuntien investointivaje on edelleen suuri (4 % suhteessa BKT:hen), ja investointeja hidastavat kapasiteetti- ja kaavoitusrajoitteet. Jo suunniteltuja investointeja vihreään teknologiaan ja energiaan, esimerkiksi rakennusten kunnostamiseen ja uusiutuviin energialähteisiin liittyviä hankkeita, voitaisiin aikaistaa. Viimeaikaisista aloitteista huolimatta hiilestä irtautumista koskevien lyhyen ja keskipitkän aikavälin tavoitteiden saavuttaminen ja ilmastoneutraaliuteen pääseminen vuoteen 2050 mennessä on edelleen haasteellista. Sama koskee myös ympäristö- ja energiatehokkuustavoitteita, sillä hintakannustimet, erityisesti covid-19-kriisistä johtuva öljyn alhainen hinta, jarruttavat ilmastoa ja ympäristöä säästävää käyttäytymistä. Saksan siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen edellyttää mittavia pitkän aikavälin yksityisiä ja julkisia investointeja muun muassa uusiutuvaan energiaan, sähköinfrastruktuuriin, energiatehokkuuteen, kiertotalouteen ja kestävään liikenteeseen. Lisäksi Saksan valtiontalouden tarkastusvirasto on kritisoinut vihreään energiasiirtymään liittyvien toimenpiteiden kustannustehokkuutta. On tarpeen toteuttaa lisätoimia ja jatkuvia investointeja energiaverkkoihin, jotta voidaan hyötyä täysin integroidusta kestävästä energiajärjestelmästä ja vakaista hintasignaaleista. Puhdasta liikkuvuutta voidaan edistää asianmukaisilla sääntelytoimenpiteillä sekä lisäämällä ja nopeuttamalla investointeja kestävään liikenneinfrastruktuuriin ja puhtaisiin liikkuvuusratkaisuihin. Pyrittäessä edistämään elpymistä kohti kestävämpää ja kilpailukykyisempää taloutta olennaisen tärkeässä asemassa ovat lisäinvestoinnit tutkimus- ja kehitystoimintaan (T&K). Koulutus- ja tutkimusmenot pysyivät 9,1 prosentissa suhteessa BKT:hen vuonna 2018, eli ne jäivät kansallisesta tavoitteesta, joka on 10 prosenttia suhteessa BKT:hen. Yksityiset T&K-investoinnit keskittyvät yhä enemmän suuriin yrityksiin. Asuntojen tarjonta on jäänyt politiikkatoimista huolimatta selvästi alle tavoitteen, joka oli 375 000 uuden asunnon rakentaminen vuosittain kaudella 2017–2021. Toteuttamalla toimia, joilla kannustetaan investoimaan uusiin asuntoihin, voitaisiin pyrkiä korjaamaan tätä epätasapainoa ja kohtuullistaa asuntojen hintoja. Oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa koskeva ohjelmasuunnittelu kaudeksi 2021–2027 voisi auttaa Saksaa vastaamaan joihinkin haasteisiin, joita siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen aiheuttaa, erityisesti maaraportin liitteen D kattamilla alueilla. Näin Saksa voisi hyödyntää rahastoa parhaalla mahdollisella tavalla.

(21) Liikkuvuuden rajoitusten yhteydessä ratkaisevan tärkeässä osassa ovat nykyaikainen digitaalinen infrastruktuuri ja digitaaliset palvelut. Investoinnit digitaaliseen infrastruktuuriin ja digitaalisiin julkisiin palveluihin voivat tukea talouden elpymistä ja auttaa Saksaa kaventamaan edelleen varsin huomattavaa eroa muihin maihin nähden erittäin suuren kapasiteetin verkkojen kattavuudessa. Näiden verkkojen kattavuus oli vuonna 2019 Saksassa 32,7 prosenttia, kun EU:n keskiarvo oli 44 prosenttia. Käyttäjälle asti ulottuvien valokuituyhteyksien kattavuus oli 10,5 prosenttia eli selvästi alle EU:n keskiarvon (33,5 %). Covid-19-kriisi on korostanut digitaalisten verkkopalvelujen merkitystä. Yhteenliitettävyyden puute voi olla keskeinen tekijä, joka jarruttaa digitalisaatioon tehtäviä investointeja erityisesti pienissä ja keskisuurissa yrityksissä (pk-yrityksissä). Niissä digitaaliteknologian käyttöönotto on pysynyt hitaana. Saksassa on edelleen vähemmän digitaalisia julkisia palveluja kuin jäsenvaltioissa yleisesti, vaikka yrityksille tarjottavissa digitaalisissa palveluissa onkin tapahtunut kehitystä. Viranomaisten ja suuren yleisön välinen verkkovuorovaikutus on kuitenkin hyvin vähäistä. Verkkopalvelujen saatavuutta koskevan lain täytäntöönpano etenee hitaasti, ja tavoitteena oleva 575 palvelun digitalisointi vuoden 2022 loppuun mennessä tuottaa haasteita. Kaikkien asiaan liittyvien julkisten elinten – liittovaltion, osavaltioiden ja paikallistason viranomaisten – olisi pantava laki täytäntöön, jotta digitaalinen julkishallinto paranisi tuntuvammin.

(22) Tukitoimenpiteiden täytäntöönpanon yhteydessä ja laajemminkin on tärkeää pitää sääntely- ja hallintorasitus vähäisenä. Kun tukitoimenpiteisiin liittyvä hallinnollinen rasitus pidetään mahdollisimman pienenä pystyttäneen varmistamaan, että pienet yritykset saavat rahoituksen välittäjiltä vastaavaa tukea kuin suuremmat yritykset. Pk-yritysten tilannetta voidaan helpottaa lisäksi vähentämällä hallinnollista rasitusta laajemminkin kuin vain tukitoimenpiteiden osalta, esimerkiksi soveltamalla joustavuutta myös vähemmän keskeisiin hallintomenettelyihin.

(23) Teknologian kehitys oli jo ennen covid-19-kriisin puhkeamistakin muuttamassa työmarkkinoita. Tämä edellyttää lisärahoitusta koulutukseen, muun muassa uudelleen- ja täydennyskoulutukseen sekä digitaalisten taitojen kehittämiseen. Covid-19-kriisin seurauksena tämä tarve on korostunut entisestään. Tämä koskee erityisesti työntekijöitä sellaisilla aloilla, joilla lähikontaktien välttämisen vaikutukset saattavat tuntua pidemmän aikaa, ja työntekijöitä, jotka ovat vaarassa joutua työttömiksi. Äkillinen siirtyminen digitalisoituneempaan yhteiskuntaan ja kotiopiskeluun voi olla erityisen haasteellista heikommassa asemassa oleville oppilaille ja opiskelijoille, joilla ei ole kotonaan mahdollisuutta käyttää digitaalisia sovelluksia eikä saada siihen tukea. Tämä koskee myös vammaisia opiskelijoita. Erityistä huomiota on kiinnitettävä sen varmistamiseen, että kaikki oppilaat ja opiskelijat saavat hankittua opetussuunnitelmassa määritetyt keskeiset taidot ja että ne kuukaudet, joiden aikana covid-19-kriisi on häirinnyt opiskelua, eivät johda elinikäiseen huono-osaisuuteen. Jo olemassa oleva sosioekonomiseen ja maahanmuuttajataustaan liittyvä eriarvoisuus perustaidoissa on vaarassa pahentua. Kriisi on tuonut korostetusti esiin, kuinka tärkeää on kehittää koulutusjärjestelmää edelleen, jotta voidaan edistää älykästä ja osallistavaa elpymistä ja jatkaa vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta.

(24) Vaikka näissä suosituksissa keskitytään pandemian sosioekonomisten vaikutusten korjaamiseen ja talouden elpymisen helpottamiseen, neuvoston 9 päivänä heinäkuuta 2019 hyväksymät vuoden 2019 maakohtaiset suositukset koskevat kuitenkin myös uudistuksia, jotka ovat keskipitkän ja pitkän aikavälin rakenteellisiin haasteisiin vastatessa olennaisia. Kyseiset suositukset ovat edelleen ajankohtaisia, ja niiden seuraamista jatketaan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä koko

ensi vuoden. Tämä koskee myös investointeihin liittyvästä talouspolitiikasta annettuja suosituksia. Viimeksi mainitut suositukset olisi otettava huomioon vuoden 2020 jälkeisessä koheesiopolitiikan rahoituksen strategisessa ohjelmasuunnittelussa, kriisiä lieventävät toimenpiteet ja ulospääsystrategiat mukaan lukien.

(25) Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso tarjoaa unionissa puitteet talous- ja työllisyyspolitiikan jatkuvalle koordinoinnille, jolla voidaan edistää kestävää taloutta. Jäsenvaltiot ovat vuoden 2020 kansallisissa uudistusohjelmissaan arvioineet edistymistä Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Varmistamalla, että jäljempänä esitettyjä suosituksia noudatetaan kaikilta osin, Saksa edistää kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja yhteisiä pyrkimyksiä varmistaa kilpailukykyinen kestävyys unionissa.

(26) Talouksien tiivis koordinointi talous- ja rahaliitossa on keskeistä, jotta covid-19-kriisin taloudellisista vaikutuksista voidaan toipua nopeasti. Koska Saksa kuuluu jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro, sen olisi euroryhmän antaman poliittisen ohjauksen huomioon ottaen varmistettava, että sen politiikka on euroalueelle annettujen suositusten mukaista ja muiden euroalueen jäsenvaltioiden politiikkojen kanssa yhteen sovitettua.

(27) Komissio on vuoden 2020 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Saksan talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2020 maaraportissa. Se on arvioinut myös vuoden 2020 vakausohjelman ja vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelman sekä jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Saksalle viime vuosina annettujen suositusten noudattamiseksi. Se on ottanut huomioon ohjelmien ja jatkotoimenpiteiden merkityksen Saksan finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyden kannalta mutta myös sen, ovatko ne unionin sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla unionin tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin.

(28) Neuvosto on tutkinut vuoden 2020 vakausohjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto[8] ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1.

(29) Neuvosto on tutkinut vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelman ja vuoden 2020 vakausohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja tämän arvioinnin perusteella. Näissä suosituksissa otetaan huomioon tarve puuttua pandemiaan ja helpottaa talouden elpymistä ensimmäisenä välttämättömänä askeleena epätasapainojen korjaamiseksi. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut suositukset, joilla puututaan suoraan komission havaitsemiin makrotalouden epätasapainoihin, ilmenevät suosituksesta 2,

SUOSITTAA, että Saksa toteuttaa vuosina 2020 ja 2021 toimia, joilla se

1. toteuttaa yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi; harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja; ottaa käyttöön riittävät resurssit ja lujittaa terveydenhuoltojärjestelmän selviytymiskykyä, muun muassa hyödyntämällä sähköisiä terveyspalveluja;

[8] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. aikaistaa toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistää yksityisiä investointeja talouden elpymisen vaalimiseksi; keskittää investoinnit vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti kestävään liikenteeseen, puhtaisiin, tehokkaisiin ja yhdennettyihin energiajärjestelmiin, digitaaliseen infrastruktuuriin ja osaamiseen, asumiseen, koulutukseen, tutkimukseen ja innovointiin; parantaa digitaalisia julkisia palveluja kaikilla tasoilla ja edistää digitalisaatiota pienissä ja keskisuurissa yrityksissä; vähentää yritysten sääntely- ja hallintorasitusta.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja